

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

10/1412

Sayı : 5677

Tarih : 27.05.2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Basına yansıya haberler ateşli silahlarla işlenen suçlarda yaşanan artışı gözler önüne sermektedir. Bireysel silahlanmaya ilişkin sağlıklı veriler olmasa da son yıllarda, ruhsatlı ve/veya ruhsatsız silahlarla işlenen kadın cinayetleri, yaralamalar, sokak kavgaları sonucu yaşamını yitiren insan sayısında ciddi bir artış gözlenmektedir. Umut Vakfı'nın yayınladığı rapora göre: 2023'ün ilk 211 gününde bin 938 silahlı şiddet olayı basına yansımış, Türkiye'de, 2023'ün ilk yedi ayında aralarında uzun namlulu silahların da olduğu bin 653 silahlı şiddet olayı yaşanmıştır. Ateşli silahların ruhsatlı ya da ruhsatsız olarak halk arasında bu kadar yaygın ve kolayca edinilebilmiş olması ciddi güvenlik kaygılarını da beraberinde getirmektedir. Bu kapsamda, ruhsatlı ve/veya ruhsatsız bireysel silahlanmaya ilişkin verilerin toplanması, artan bireysel silahlanmanın sonuçlarının tespiti ve engellenmesi amacıyla Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve talep ederiz. 27.05.2024

Meral DANIŞ BEŞTAŞ

Erzurum Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye’de bireysel silahlanmaya ilişkin sağlıklı veriler bulunmamaktadır. Her ne kadar; kamuoyu ile paylaşılmış sivil ruhsatlı ve/veya ruhsatsız silahlanmaya ilişkin veriler olmasa da bu hususta çalışma yürüten birçok oluşum ve derneklerin açıkladığı veriler ve bu verilerin yanı sıra basına yansıyan haberlerde sıklıkla karşımıza çıkan ateşli silahlarla işlenen suç sayısındaki artış durumun vahametini ortaya koyar niteliktedir.

Her yıl çoğunluğu kadınlar olmak üzere binlerce insan ateşli silahlarla gerçekleştirilen saldırılar sonucu yaşamını yitirmektedir. Kuşkusuz bunun en önemli nedenleri arasında silah satışlarının ve ruhsatların denetlenememesi dışında silahların internet yolu ile çok düşük fiyatlara kolaylıkla temin edilebilmesi vardır. Hal böyle olunca yurttaşlar hak arama mücadelesine girmek yerine silah kullanmayı meşru görmekte ve rahatlıkla silahı doğrultmakta beis görmemektedir. Uzun namlulu silahlar, yivli/yivsiz av tüfekleri ve hatta pompalı tüfeğe varana kadar birçok ateşli silah ruhsatsız şekilde kolayca elde edilebilmekte, bu silahların sağlıksız kişilerce el altında bulunduruluyor olması ise en ufak bir kriz ve kavgayı dahi potansiyel bir cinayete dönüştürmeye hazır kılarak adeta bireyleri suça teşvik etmektedir.

Umut Vakfı’nın yayınladığı rapora göre: 2023’ün ilk 211 gününde bin 938 silahlı şiddet olayı basına yansımış, Türkiye’de, 2023’ün ilk yedi ayında aralarında uzun namlulu silahların da olduğu bin 653 silahlı şiddet olayı yaşanmıştır. Cinayetlerde ve bu olaylarda kullanılan silahların yüzde 90’nın ruhsatsız yüzde 10’unun da ruhsatlı olduğu raporda bildirilmiştir.

Jandarma Genel Komutanlığı’nın verilerine göre de: 2018’den bu yana silah bulundurma ruhsatı alan kişi sayısındaki artış yüzde 100’ün üzerine çıkmıştır. 2018’de silah bulundurma ruhsatı alan kişi sayısı 7 bin 630’ken, bu sayı 2021’de 16 bin 569’a yükselmiştir. Silah taşıma ruhsatındaki artış ise yüzde 200’ü aşmıştır. 2018’de 3 bin 41 kişi taşıma ruhsatı alırken, bu sayı 2021’de 9 bin 870’e çıkmıştır.

Adalet Bakanlığı verilerine göre silaha ilgi gösterenler yalnızca yetişkinler değil, verilere göre çocukların silaha erişiminde de artış var. Bu bağlamda silah kullanma yaşının 12 yaşlara indiği açıklanırken, Bakanlığın açıkladığı ceza mahkemelerinde açılan dosyaların yaşa ve cinsiyete göre dağılımına göre 2022’de “Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun” kapsamında 3 bin 352 çocuk yargılanmıştır. Silah ya da bıçak kullandığı, bulundurduğu ya da ticaretini yaptığı gerekçesiyle hakkında dosya açılan 3 bin 352 çocukta 455’i 12-14, 2 bin 897’si de 15-17 yaş grubunda olduğu bildirilmiştir.

Kuşkusuz ki başta bulundurma ruhsatı olmak üzere silah ruhsatı edinebilmenin kolaylığı; ruhsat alım süreçlerinde uygulanan sağlık testlerinin yetersizliği, psikoteknik

yöntemleri içeren öfke testi, kişilik testi, madde bağımlılık testlerin yapılmaması ruhsatlı silahlara işlenen suçlardaki artışın başlıca nedenlerindendir. Bunun yanı sıra; ruhsat alım süreci sonrasında ruhsat alan şahsın belirli aralıklarla tekrar gözlemlenerek, özellikle psikolojik bir sorun varlığı halinde mevcut ruhsata el konulması ve benzeri denetim mekanizmalarının işlemiyor oluşu da ruhsatlı silahla işlenen suçların artmasında önemli bir etken olarak karşımıza çıkmaktadır.

Yukarıda paylaşmış olduğumuz veriler, bireysel silahlanmanın engellenmesi gerekliliğini vurgulamaktadır. Bu nedenle bu konuda bir çalışma yürütülmesi ve mevcut mevzuatın da revize edilmesi elzemdir. Diğer yandan bireysel silahlanmanın engellenmesi ülkede giderek artan diğer şiddet vakalarının da azalmasını sağlayacak önemdedir. Artan erkek şiddeti ve kadın katliamları bireysel silahlanmanın artması ile neredeyse önlenemez boyutlara gelmiştir. Yine avukatlara, hekimlere yönelik şiddet vakalarının ve ölümcül neticelerin artmasında da etkisi olan bireysel silahlanma, toplumsal barışı ve uzlaşi kültürünü de zedeleyen bir olguya dönüşmüş vaziyettedir.

İzah etmiş olduğum üzere, bireysel silahlanmanın neden ve sonuçlarının çok boyutlu bir şekilde irdelenmesi; mevcut mevzuatta gerekli düzenlemelerin yapılması; internet üzerinden yapılan satışların denetlenmesi; mevcut ruhsatlı-ruhsatsız silahların tespit edilerek yeniden değerlendirilmesi ve toplumsal barış ve uzlaşi kültürünün gelişimine yönelik çalışmalar yapılarak silahsızlanma için duyarlılık geliştirilmesi yaşam hakkı temelinde derhal ele alınması gereken hususlardır. Bu itibarla meclis araştırması talep etmek zarureti hasıl olmuştur.

1			
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	Çiçek
3	MAHMUT DİNDAR	VAN	Mahmut Dindar
4	NEJLA DEMİR	AĞRI	Nejla
5	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	Halide
6	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	Ömer Faruk
7	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	Özgül
8	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	Ayşegül Doğan
9	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKİ	BATMAN	Mehmet Rüştü Tiryaki
10	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	Zülfü
11	KAMURAN TANHAN	MARDİN	Kamuran Tanhan
12	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	Hüseyin Olan
13	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	Sevilay Çelenk Özen
14	YILMAZ HUN	IĞDIR	Yılmaz Hun
15	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	Öznur Bartın
16	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	Sabahat Erdoğan Saritaş
17	ALİ BOZAN	MERSİN	Ali Bozan
18	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	Adalet Kaya
19	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	Ömer Öcalan
20	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	Heval Bozdağ